

Leo Trotskij

Vem bär skulden för att ha startat Andra världskriget?

(5 september 1939)

Igår talade jag om det omedelbara ansvaret för kriget. Hitler startade blodiga operationer, Stalin hjälpte Hitler att starta. Denna gång framstår det omedelbara, så att säga juridiska, ansvaret för påbörjade militära aktiviteter som viktigare än i det förra kriget. Frågan om ansvar spelar, som bekant, en viktig roll i den internationella propagandan från båda de krigförande lägren. Alla stater som deltar i kriget försöker skjuta över skulden på fienden.

Ur historisk och politisk synvinkel är emellertid detta juridiska (eller diplomatiska) kriterium något helt underordnat. Det finns progressiva, rättfärdiga krig och det finns reaktionära, orättfärdiga krig, oavsett vem som var först med att ”starta” dem. Ur vetenskaplig, historisk synvinkel utgörs progressiva, rättfärdiga krig av dem som bidrar till befrielse av förtryckta klasser eller förtryckta nationer och därigenom driver mänsklighetens kultur framåt. Reaktionära krig, däremot, är sådana som bidrar till att slå vakt om en föråldrad samhällsordning, som bidrar till att förslava arbetarklassen och efterblivna eller svaga nationer. Det avgörande blir därför inte frågan om vem som ”startade” först, vem som framstod som ”angripare”, utan vilken klass som för kriget och i vilka historiska syften. Om den förtryckta klassen eller en förtryckt nation framstår som ”angripare” för att uppnå befrielse kommer vi alltid att välkomna den sortens angrepp.

England återupprustade Tyskland

Diplomatiskt manövrerande, jonglerande med formeln demokrati mot fascism och spetsfunktioner om ansvarsfrågan får inte leda till att vi glömmer att kampen förs mellan imperialistiska slavägare i olika läger för en ny uppdelning av världen. I enlighet med sina mål och metoder är detta krig en direkt förlängning av det tidigare världskriget, med den skillnaden att den kapitalistiska ekonomin är så mycket mer rutten och att metoderna för förstörelse och utrotning är så mycket förfärligare.

Följaktligen finner jag inte minsta orsak att ändra de principer i förhållande till kriget, som utarbetades mellan 1914 och 1917 av de bästa representanterna för arbetarrörelsen under Lenins ledning. Det pågående kriget är av reaktionär karaktär från båda sidor. Oavsett vilken sida som segrar kommer mänskligheten att drabbas.

Arbetarnas uppgift

Uppgiften för de genuina representanterna för arbetarklassen och förtryckta nationer handlar inte om att stödja ett imperialistiskt läger mot ett annat, utan om att få de arbetande massorna i alla länder att inse den reaktionära innebörden av det pågående kriget, att skapa ett eget program – en socialistisk världsfederation av nationer – och inrikta sig på att ersätta rövarregimerna med en regim av allmänt samarbete.

Detta är Fjärde internationalens program. Det framstår som utopiskt för de så kallade realisterna, som inte förstår den historiska utvecklingens logik. Fjärde internationalen utgörs nu bara av en liten minoritet. Men även Lenins parti utgjorde bara en obetydlig minoritet i början av förra kriget och möttes inte av något annat än hån från lättviktiga frasmakare. Kriget är en hård skola. I dess eld kommer slavarnas gamla fördomar och sedvänjor att förbrännas! Nationerna kommer att komma ut ur detta krig helt annorlunda än de trädde in i det och kommer att återuppbygga vår planet i enlighet med förnuftets lagar.

Coyoacán, D.F.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

2:a världskrigets inledning:

Anders Hagström: [Molotov-Ribbentrop-pakten](#)

[Winston Churchill om Molotov-Ribbentrop-pakten och dess förspel.](#)

William L Shirer: [Sovjetunionen, Tyskland och Andra världskrigets inledning](#)

Mer allmänt om kriget:

Pierre Broué: [Kommunistiska Internationalen och Andra världskriget](#)

E Mandel: [Vad Andra världskriget egentligen handlade om](#) (bok) och [Individens roll i historien. Fallet Andra världskriget](#)

Om Trotskij, trotskisterna och 2:a världskriget:

[Fjärde internationalens manifest om det imperialistiska kriget och den proletära världsrevolutionen](#)

Pierre Broué: [Hur Trotskij och trotskisterna konfronterade Andra världskriget](#)

Daniel Guérin: [Trotskij om Andra världskriget](#)

Brian Pearce: [Marxisterna under Andra världskriget](#)

Trotskij om 2:a världskriget (i tidsordning):

[Efter Tjeckoslovariens sammanbrott kommer Stalin att försöka nå en överenskommelse med Hitler](#) (1938)

[Vad ligger bakom Stalins försök att nå en överenskommelse med Hitler?](#) (mars 1939)

[Stalins kapitulation](#) (mars 1939)

[Stalin – Hitlers kvartermästare](#) (om Molotov-Ribbentrop-pakten, september 1939)

[Alliansen mellan Tyskland och Sovjetunionen](#) (september 1939)

Vem bär skulden för att ha startat Andra världskriget? (september 1939, se ovan)

[Sovjetunionen i krig](#) (september 1939)

[Världssituationen och perspektiven](#) (februari 1940)

[Bokslut om de finska händelserna](#) (april 1940)

[Fjärde internationalens manifest om det imperialistiska kriget och den proletära världsrevolutionen](#) (maj 1940)

[Tanakadokumentet](#) (maj 1940)

[Kremls roll i kriget](#) (juni 1940)

[Hur man verkligen ska försvara demokratin](#) (augusti 1940)

[Bonapartism, fascism, krig](#) (augusti 1940)